

Avalent>Perekonnaasjad ja pärimine>Abielu lahutamine ja kooselu lõpetamine

Abielu lahutamine ja kooselu lõpetamine

Iirimaa

1 Millistel tingimustel abielu lahutatakse?

Ühe asjaomase abikaasa alaline elukoht oli menetluse algatamise kuupäeval Iirimaaal

VÕI

ühe abikaasa tavapärase elukoht oli sellele kuupäevale eelnenud ühe aasta jooksul Iirimaaal.

(1996. aasta perekonnaseaduse (lahutus) artikli 39 lõike 1 punktid a ja b).

2 Millistel alustel abielu lahutatakse?

Kohus (ringkonnakohus samaaegselt kõrgema kohtuga – artikli 38 lõige 1) peab olema veendunud, et

menetluse algatamise kuupäevaks on abikaasad viimase viie aasta jooksul elanud teineteisest lahus vähemalt neli aastat järjest või kokku neli aastat

NING

et abikaasade leppimine ei ole tõenäoline

NING

et abikaasade või mis tahes ülalpeetavate pereliikmete suhtes on tehtud või tehakse ülalpidamisega seotud korraldused, mida kohus peab asjaoludest lähtuvalt asjakohaseks.

(Seaduse artikli 5 lõige 1).

3 Millised on abielu lahutamise õiguslikud tagajärjed seoses

3.1 abikaasadevaheliste isiklike suhetega (nt perekonnanimi)

Abielu lahutatakse kohtumäärusega ja abikaasad võivad seejärel uuesti abielluda (artikli 10 lõige 1).

3.2 vara jagamisega abikaasade vahel

Koos lahutusmäärusega võib kohus teha vara jagamist käsitleva korralduse (seaduse artikli 14 lõige 1), mille kohaselt vara võidakse müüa, jagada võrdselt või ebavõrdselt või siis anda ainult ühe abikaasa omandusse.

3.3 abikaasade alaealiste lastega

Koos lahutusmäärusega võib kohus teha korraldusi, mida ta peab vajalikuks iga väikelapsest ülalpeetava perekonnaliikme heaolu, eestkoste või suhtlusõiguse tagamiseks (seaduse artikli 5 lõige 2). Lapse heaolu on kõige olulisem.

(Lisateavet leiate teabelehel „Vanemlik vastutus – Iirimaa“).

3.4 abikaasa ülalpidamise kohustusega?

Koos lahutusmäärusega võib kohus teha ülalpidamismääruse ühe abikaasa kasuks, kusjuures see abikaasa jääb uuesti abielludes ülalpidamise saamise õigusest ilma (seaduse artikkel 13).

Kohus võib ühe abikaasa kasuks teha ka korralduse pensionisummade kohandamise kohta (seaduse artikkel 17).

(Lisateavet leiate teabelehel „Elatisnõuded – Iirimaa“).

4 Mida tähendab õigismõiste „lahuselu“ igapäevaelus?

Lahuselu (kohtulik lahuselu) aitab võõrdunud abikaasadel oma elud ümber korraldada, et püsivalt lahu kolida.

Kohtuliku lahuselu määrus võimaldab selle määrase väljastanud kohtul anda ulatuslikke lisakorraldusi seoses lastega, toetuse maksmisega, ühekordsete maksetega, pensioniõigustega, pere ühise eluasemega ja muu varaga. Kohtuliku lahuselu määrasega abielu ei lahutata. Sellest tulenevalt peavad võõrdunud abikaasad, kellega seoses tehti lahuselu määrus ja kes soovivad uuesti abielluda, oma abielu kõigepealt lahutama.

(1989. aasta kohtuliku lahuselu ja perekonnaseaduse muutmise seaduse artikkel 8).

5 Millised on lahuselu eeltingimused?

Lahuselu eeltingimusteks võib olla ükskõik milline järgmistest tingimustest:

- 1) abikaasa on toime pannud abielurikkumise;
- 2) abikaasa ebamõistlik käitumine ja julmus;
- 3) abikaasa hülgamine üheks aastaks;
- 4) abikaasad on elanud lahus ühe aasta ja mõlemad abikaasad on nõus avalduse esitamisega;
- 5) abikaasad on elanud lahus kolm aastat;
- 6) abielu on lõppenud sellisel ulatuses, et kohus on veendunud, et tavapäraseid abielulisi suhteid ei ole olnud vähemalt ühe aasta jooksul.

(1989. aasta kohtuliku lahuselu ja perekonnaseaduse muutmise seaduse artikkel 2).

6 Millised on lahuselu õiguslikud tagajärjed?

Lahuselu alustamise korral lõpeb kooselukohustus, kuid abielu siiski ei lahutata. Naine võib jätkuvalt kasutada oma abikaasa nime.

Rahalises mõttes jääb alles kohustus pidada ülal teist abikaasat ning võidakse määrata elatis, kuigi abikaasade süü ei saa arvesse võtta. Kuid nagu ka lahutuse puhul, tähendab kohtuotsus abielusuhete lõppemist ja lõpetamist.

Pärimisõigus jääb alles, välja arvatud juhul, kui abikaasa on kohustatud perekonna ühisest kodust välja kolima selle alusel, et lahuselus on süüdi ainult tema. Pooled võivad taotleda kohtul määrase tühistamist. Kohus tühistab määrase, kui ta on veendunud, et abikaasad on leppinud ja soovivad kooselu jätkata.

Lahuselu muutmise lahutuseks

Ühe abikaasa avalduse alusel võib lahuselu käsitleva kohtuotsuse muuta õiguse enese põhjal (*ipso jure*) abielu lahutamist käsitlevaks kohtuotsuseks, kui lahuselu on kestnud kolm aastat. Sellisel juhul lahutab kohtunik abielu ja teeb otsuse selle õiguslike tagajärgede kohta.

Kui lahuselu võimaldati ühise avalduse alusel, võib lahuselu muuta lahutuseks vaid uue ühise avalduse alusel.

7 Mida tähendab mõiste „abielu kehtetuks tunnistamine“ igapäevaelus?

See tähendab, et kehtetuks tunnistatud abielu pooled ei oleks justkui teineteisega kunagi abielus olnud.

8 Millised on abielu kehtetuks tunnistamise eeltingimused?

Täidetud peab olema üks järgmistest tingimustest:

ühe abikaasa alaline elukoht oli menetluse algatamise kuupäeval Iirimaaal;
ühe abikaasa tavapärane elukoht oli sellele kuupäevale eelnenud aasta jooksul Iirimaaal;
üks abikaasadest suri enne seda kuupäeva
ning

tema alaline elukoht oli surma ajal Iirimaaal või
tema tavapärane elukoht oli sellele kuupäevale eelnenud aasta jooksul Iirimaaal.

9 Millised on abielu kehtetuks tunnistamise õiguslikud tagajärjed?

Abielu käsitletakse nii, nagu seda ei oleks kunagi eksisteerinud. Pooled võivad uuesti abielluda. Pooltel puudub vastastikune pärimisõigus ning samuti kohustus teist poolt üleval pidada või toetada. Abielu jooksul paarile sündinud lapsi käsitletakse väljaspool abielu sündinud lastena.

10 Kas abielulahutusega seotud küsimusi on võimalik lahendada kohtuväliselt?

Finants- ja varaküsimustes ning ülalpeetavaid järelelüljaid käsitlevates küsimustes võidakse püüda saavutada kohtuvälist kompromissi lepituse abil, kuid vaid kohus saab teha kohtuliku lahuse või abielu lahutamise määruse.

11 Kuhu tuleb esitada abielu lahutamise, lahuse või abielu kehtetuks tunnistamise avaldus? Millised on avalduse vorminõuded ja millised dokumendid tuleb lisada?

Ringkonnakohtus samaaegselt kõrgema kohtuga on pädev tegema otsust lahutust, kohtulikkude lahuse või abielu kehtetuks tunnistamist käsitleva avalduse kohta.

Lahutusmenetluse või kohtuliku lahuse menetluse algatamiseks ringkonnakohtus esitatakse asjaomase ringkonnakohtu kantseleile tsiviilhagi ning menetlus on reguleeritud 2001. aasta ringkonnakohtu kodukorra korralduse nr 59 eeskirjaga nr 4.

Kõrgemas kohtus toimub lahutusmenetluse või kohtuliku lahuse menetluse algatamine spetsiaalse kohtukutse alusel, mille väljastab keskkantselei. Menetlus on reguleeritud kõrgema astme kohtute kodukorra korraldusega nr 70 A (õigusakt nr 343, 1997). Abielu kehtetuks tunnistamise menetlus algatakse kõrgemas kohtus hagi esitamisega keskkantseleile. Menetlus on reguleeritud kõrgema astme kohtute kodukorra korraldusega nr 70.

12 Kas menetluskulude katteks on võimalik saada menetlusabi?

Jah, õigusabi ameti kaudu, kusjuures hinnatakse vahendite ebaapiisavust.

13 Kas abielulahutuse, lahuse või abielu kehtetuks tunnistamise otsuse saab edasi kaevata?

Kõrgema kohtu otsus, mis tehakse seoses ringkonnakohtu lahutusmenetluse, kohtuliku lahuse menetluse või abielu kehtetuks tunnistamise menetluse tulemusel tehtud otsuse peale esitatud apellatsiooniga, on lõplik ja seda ei ole võimalik edasi kaevata (1936. aasta kohtute seaduse artikkel 39).

Kui lahutusmenetlus, kohtuliku lahuse menetlus või abielu kehtetuks tunnistamise menetlus algatakse kõrgemas kohtus, saab kõigi nende menetlustega seotud kõrgema kohtu otsuste peale esitada apellatsiooni ülemkohtule.

14 Milline on abielulahutuse, lahuse või abielu kehtetuks tunnistamise õigusliku tunnustuse taotlemise kord selles liikmesriigis, kui otsuse on teinud mõne teise liikmesriigi kohus?

Konkreetselt otsuse saamiseks pöörduge Iirimaa kohtu (ringkonnakohtu või kõrgema kohtu) poole vastavalt 1995. aasta perekonnaseaduse artikli 29 lõike 1 punktidele d või e. Ringkonnakohtusse pöördumiseks tuleb esitada tsiviilhagi. Kõrgema kohtu poolt pöördumiseks tuleb kasutada spetsiaalset kohtukutset.

15 Millisesse kohtusse peaksin pöörduma, kui soovin vaidlustada abielulahutuse, lahuse või abielu kehtetuks tunnistamise otsuse tunnustamist, kui otsuse on teinud mõne teise liikmesriigi kohus? Milline on menetluse kord eespool nimetatud juhtudel?

Iirimaa kohtutesse, sest lahutuse põhiseadusliku staatuse alusel määratakse kindlaks, kas välisriigis tehtud lahutusotsust on võimalik Iirimaaal tunnustada, s. t pöörduda tuleks kõrgema kohtu või ringkonnakohtu poole.

16 Millise riigi õigust lahutusmenetluses kohaldatakse, kui abikaasad ei ela selles liikmesriigis või on eri riikide kodanikud?

Iirimaaal lahutuse saamise tingimused on sätestatud 1996. aasta perekonnaseaduse (lahutus) artiklis 38.

Abikaasa, kes ei ela Iirimaaal või kes ei ole Iirimaa kodanik, võib taotleda lahutust Iirimaaal, kui tema puhul on täidetud üks 1996. aasta perekonnaseaduse (lahutus) artikli 39 lõike 1 punktides a ja b sätestatud tingimustest. Iirimaa kohtute pädevus lahutusajades põhineb elukohal ja mitte kodakondsusel.

Seonduvad lingid

[Iirimaa kohtute amet](#)

[Oasis: teave avalike teenuste kohta](#)

See veebileht on osa portaalist „Teie Euroopa“.

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.

This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 16/12/2020

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.